

Besluit van Gedeputeerde Staten van Utrecht

Onderwerp	Ontheffing Soortenbescherming	Datum	13 juli 2023
Zaaknummer	Z2023-00000029	Team	Vergunningverlening Natuur en Landschap
Briefnummer	D2023-00007753	Van	Servicebureau
Uw referentie	-	Telefoonnr.	030 258 91 11
Ontvangstdatum	5 januari 2023	E-mail	servicebureau@provincie-utrecht.nl
Bijlagen	- Voorschriften bij de ontheffing - Voorgeschreven maatregelen - Locatie plangebied - Kaarten werkzaamheden - Overzicht aanwezige broedvogels - Locaties leefgebieden en verblijfplaatsen		

Het Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden (hierna HDSR) heeft een aanvraag ingediend voor een ontheffing in het kader van de Wet natuurbescherming voor het onderdeel soortenbescherming. De aanvraag heeft betrekking op activiteiten op de locatie Natuurgebied Willeskop in Oudewater (hierna: plangebied) en heeft zaaknummer Z2023-00000029.

1. Besluit

We hebben op basis van de Wet natuurbescherming en het Beleidskader Wet natuurbescherming provincie Utrecht 2017 besloten:

- Ontheffing te verlenen van de verbodsbepalingen die genoemd zijn in artikel 3.1, eerste, tweede en vierde lid, van de Wet natuurbescherming, voor zover dit betreft het opzettelijk vangen, het opzettelijk verstoren en het opzettelijk vernielen, van nesten, rustplaatsen of eieren van de aalscholver, bergeend, blauwborst, bontbekplevier, bosrietzanger, braamsluiper, brandgans, bruine kiekendief, buizerd, cetti's zanger, dodaars, fuut, gele kwikstaart, grasmus, graspieper, grauwe gans, grote Canadese gans, grote karekiet, grutto, havik, ijsvogel, kempahaan, kievit, kleine plevier, kluut, kneu, knobbelzwaan, koekoek, kokmeeuw, kolgans, krakeend, kwak, lepelaar, meerkoet, nachtegaal, oeverloper, paapje, patrijs, pijlstaart, porseleinhoen, purperreiger, ransuil, rietgors, rietzanger, roerdomp, roodborsttapuit, scholekster, slobbeend, smient, snor, spotvogel, sprinkhaanrietzanger, steltkluut, tafeleend, tureluur, veldleeuwerik, velduil, visdief, waterhoen, waterral, watersnip, wilde eend, wintertaling, woudaap, wulp, zomertaling en zwarte stern.

- Ontheffing te verlenen van de verbodsbepalingen die genoemd zijn in artikel 3.5, tweede en vierde, lid van de Wet natuurbescherming, voor zover dit betreft het opzettelijk verstoren en het beschadigen en/of vernielen van voortplantings- of rustplaatsen van de heikikker, poelkikker en rugstreeppad.
- Ontheffing te verlenen van de verbodsbepalingen die genoemd zijn in artikel 3.10, eerste lid, aanhef en onder a en b van de Wet natuurbescherming voor zover dit betreft het opzettelijk beschadigen en/of vernielen van voortplantings- of rustplaatsen van de waterspitsmuis.

We verlenen de ontheffing voor de periode van de datum van publiceren van dit besluit tot en met 31 december 2035.

Aan deze ontheffing van de Wet natuurbescherming hebben we voorschriften en mitigerende en/of compenserende maatregelen verbonden. Deze voorschriften (bijlage 1) en voorgeschreven maatregelen (bijlage 2) moeten samen nageleefd worden en maken integraal deel uit van deze ontheffing.

Hieronder kunt u lezen waarom we dit besluit genomen hebben.

2. Motivering van het besluit

2.1 Omschrijving van de aanvraag

De aanvraag heeft betrekking op het realiseren van een waterberging en op de veranderde waterdoorvoer na realisatie van deze waterberging in het natuurgebied Willeskop. De locatie van het plangebied is opgenomen in bijlage 3, figuur 3. Doel is het creëren van een waterberging, waardoor er bij heftige regenval een inundatie kan plaatsvinden in het gebied.

Het plangebied is gelegen in de polders ten zuidoosten van Oudewater, in de Gemeente Oudewater. Het gaat hierbij specifiek om het natuurgebied Willeskop. Het plangebied is omgeven door polders in agrarisch gebruik. De polders ten noorden van het plangebied zijn intensiever in gebruik dan de polders ten zuiden en westen van het plangebied waar meer ruimte is voor weidenvogels en natuur. Het plangebied zelf bestaat uit een natuurplek die deels als plas en deels als natte weilanden en weidevogelgebied is ingericht.

Het watersysteem rondom Willeskop wordt op het moment toekomstbestendig gemaakt voor de mogelijke effecten van klimaatverandering. Extreme neerslagsituaties zullen naar verwachting vaker voorkomen als gevolg van de klimaatverandering. Op een bepaald moment zullen deze extremen de norm worden en zal opnieuw een wateropgave vanwege wateroverlast ontstaan. Met adaptief waterbeheer wil de HDSR nu al inspelen op deze veranderende omstandigheden (zie ook bijlage 3, figuur 4).

De waterberging en doorvoer Willeskop sluit uitstekend aan op de al eerder ingezette strategie om het Oude Rijngebied te ontlasten door meer water naar de Gekanaliseerde Hollandse IJssel (hierna GHIJ) af te voeren. HDSR heeft in het verleden al diverse maatregelen gerealiseerd ten behoeve van het project 'waterberging en -doorvoer Willeskop'. In bijlage 4 is op kaarten aangegeven welke werkzaamheden nodig zijn om de doelstellingen van het project te behalen.

Bij de herinrichting van Willeskop wordt binnen het project ruimte vrijgemaakt voor het creëren van extra ruimte voor leefgebied van bedreigde vogelsoorten. De werkzaamheden die hiervoor worden verricht staan vermeld op kaart 3 en 4 van bijlage 4.

U vraagt ontheffing van de verbodsbepalingen genoemd in artikel 3.1, eerste, tweede en vierde lid en artikel 3.5, tweede en vierde lid en artikel 3.10, eerste lid, aanhef en onder a en b van de Wet natuurbescherming voor wat betreft de aalscholver (*Phalacrocorax carbo*), bergeend (*Tadorna tadorna*), blauwborst (*Luscinia svecica*), bontbekplevier (*Charadrius hiaticula*), bosrietzanger (*Acrocephalus palustris*), braamsluiper (*Curruca curruca*), brandgans (*Branta leucopsis*), bruine kiekendief (*Circus aeruginosus*), buizerd (*Buteo buteo*), cetti's zanger (*Cettia cetti*), dodaars (*Tachybaptus ruficollis*), fuut (*Podiceps cristatus*), gele kwikstaart (*Motacilla flava*), grasmus (*Curruca communis*), graspieper (*Anthus pratensis*), grauwe gans (*Anser anser*), grote Canadese gans (*Branta canadensis*), grote karekiet (*Acrocephalus arundinaceus*), grutto (*Limosa limosa*), havik (*Accipiter gentilis*), ijsvogel (*Alcedo atthis*), kemphaan (*Calidris pugnax*), Kievit (*Vanellus vanellus*), kleine plevier (*Charadrius dubius*), kluut (*Recurvirostra avosetta*), kneu (*Linaria cannabina*), knobbelzwaan (*Cygnus olor*), koekoek (*Cuculus canorus*), kokmeeuw (*Chroicocephalus ridibundus*), kolgans (*Anser albifrons*), krakeend (*Mareca strepera*), kwak (*Nycticorax nycticorax*), lepelaar (*Platalea leucorodia*), meerkoet (*Fulica atra*), nachtegaal (*Luscinia megarhynchos*), oeverloper (*Actitis hypoleucos*), paapje (*Saxicola rubetra*), patrijs (*Perdix perdix*), pijlstaart (*Anas acuta*), porseleinhoen (*Porzana porzana*), purperreiger (*Ardea purpurea*), ransuil (*Asio otus*), rietgors (*Emberiza schoeniclus*), rietzanger (*Acrocephalus schoenobaenus*), roerdomp (*Botaurus stellaris*), roodborsttapuit (*Saxicola rubicola*), scholekster (*Haematopus ostralegus*), slobbeend (*Spatula clypeata*), smient (*Mareca penelope*), snor (*Locustella luscinioides*), spotvogel (*Hippolais icterina*), sprinkhaanrietzanger (*Locustella naevia*), steltkluut (*Himantopus himantopus*), tafeleend (*Aythya ferina*), tureluur (*Tringa totanus*), veldleeuwerik (*Alauda arvensis*), velduil (*Asio flammeus*), visdief (*Sterna hirundo*), waterhoen (*Gallinula chloropus*), waterral (*Rallus aquaticus*), watersnip (*Gallinago gallinago*), wilde eend (*Anas platyrhynchos*), wintertaling (*Anas crecca*), woudaap (*Ixobrychus minutus*), wulp (*Numenius arquata*), zomertaling (*Spatula querquedula*), zwarte stern (*Chlidonias niger*) (hierna te noemen 'aangevraagde broedvogels'), heikikker (*Rana arvalis*), poelkikker (*Pelophylax lessonae*), rugstreppad (*Epidalea calamita*) en waterspitsmuis (*Neomys fodiens*) voor de periode van 1 april 2023 tot en met 31 december 2035.

2.2 Gevolgde procedure

We hebben de aanvraag behandeld volgens hoofdstuk 5 van de Wet natuurbescherming en afdeling 4.1.1 van de Algemene wet bestuursrecht. Op 3 mei 2023 heeft u de aanvraag aangevuld.

2.3 Toetsingskader

De aangevraagde broedvogels zijn beschermd op grond van artikel 3.1 van de Wet natuurbescherming, de heikikker, poelkikker en rugstreppad zijn beschermd op grond van artikel 3.5 van de Wet natuurbescherming en de waterspitsmuis is beschermd op grond van artikel 3.10 van de Wet natuurbescherming.

2.4 Toetsing ontheffingsvoorwaarden

We kunnen de ontheffing voor de Wet natuurbescherming alleen verlenen als voldaan is aan elk van de volgende voorwaarden:

- a. er bestaat geen andere bevredigende oplossing (alternatievenafweging);
- b. er is een geldig wettelijk belang (belangenafweging);
- c. de maatregelen leiden niet tot verslechtering van de staat van instandhouding van de aangevraagde broedvogels, en er wordt geen afbreuk gedaan aan het streven de populaties van heikikker, poelkikker, rugstreppad en waterspitsmuis in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan (ecologische beoordeling).

Hieronder leest u de toetsing en conclusies op deze voorwaarden.

a) Alternatievenafweging

Omschrijving van de alternatieven

U heeft onderzocht of er redelijke alternatieven zijn voor de ruimtelijke ingreep. U geeft hierover het volgende aan:

Locatie: 'Het project is locatiespecifiek. In de directe omgeving zijn geen polders waarbij de waterbouwkundige infrastructuur zodanig aansluit, dat een gelijke garantie van de waterveiligheid kan worden gegeven. Op een alternatieve locatie zijn de mogelijkheden voor een bypass en waterberging niet haalbaar. De huidige locatie geeft daarnaast verlichting aan enkele bekende zwakkere plekken als het gaat om waterveiligheid langs de GHJ. Bij een alternatieve locatie zal er geen of minder effect zijn op deze locaties en daarmee een minder effectieve aanpak als het aankomt op waterveiligheid. Ten tijde van aanleg van het natuureservaat (2002), waren er al ideeën om op deze locatie een waterbergingsgebied te maken. Inmiddels is de noodzaak hoog en is er voldoende draagvlak bij de betrokken partners. In 2019 is dit bekrachtigd door Staatsbosbeheer als de grootste stakeholder.

Het plangebied kenmerkt zich door een rijke waterschapshistorie. Hierdoor kan gebruik gemaakt worden van verbindingen tussen watergangen uit het verleden én het huidige watersysteem om zo een koppeling tot stand te brengen tussen de GHJ en het natuurgebied. De natte infrastructuur ligt er al grotendeels, zodat er weinig maatregelen nodig zijn om het waterbergingsgebied te creëren. Het natuurgebied heeft het kenmerk dat het een gesloten peilgebied is met rondom kades, waardoor water geborgen kan worden. Andere gebieden die zo geschikt zijn als Willeskop zijn er in de nabije omgeving niet. Er zou in dat geval een compleet nieuwe waterberging gerealiseerd moeten worden. Als het waterbergingsgebied op een andere locatie gerealiseerd zou moeten worden, zouden er veel meer maatregelen nodig zijn om het gebied te realiseren, zouden perceeleeigenaren hun grond (deels) af moeten staan en worden daar mogelijk ook natuurwaarden geraakt.

Werkwijze en uitvoering:

'Het alternatief voor dijkverzwaring en waterberging is niet aanwezig, het plan is locatie gebonden en reparaties aan kades en dijken zijn noodzakelijk om de veiligheid in het omliggende polderland te garanderen. Het nu gekozen voorkeursalternatief is vanuit het oogpunt van ecologie, economie en waterveiligheid, technisch het meest haalbare alternatief gebleken. Ontwerpen waarbij de natuur minder verstoord werden bleken op het gebied van waterveiligheid onhaalbaar. Daar waar structuren en/of overige kenmerken van het plangebied niet hoeven te worden aangepast zal dit gelijk blijven aan de huidige situatie. Een uitzondering daarop vormen werkzaamheden met als doel het verbeteren van de natuurwaarden binnen het plangebied. Daar waar mogelijk zal rondom bomen worden gewerkt. Er zullen uitsluitend bomen worden gekapt indien noodzakelijk of als de overlevingskansen van bomen door of tijdens de werkzaamheden minimaal is. Voorafgaand aan de realisatie en inwerkingstelling zijn alle mitigerende maatregelen functioneel. De aanwezige voortplantings- en vaste rust- en verblijfplaatsen worden voorafgaand aan de werkzaamheden ongeschikt gemaakt waardoor doden of verwonden van individuen is uitgesloten. Door het treffen van deze maatregelen wordt voorkomen dat er schadelijke effecten ontstaan op (individuen van) de aangetroffen beschermde soorten. De huidige werkwijze is daarom het meest optimaal. Er zijn in ecologisch opzicht geen werkwijzen die gunstiger zijn.'

Planning en fasering:

'In de uitvoeringsplanning is al rekening gehouden met de aangetroffen natuurwaarden. Verblijfplaatsen van amfibieën en zoogdieren worden in de minst kritische periode ongeschikt gemaakt. Ook zullen de werkzaamheden na het broedseizoen van 2023 starten, of worden werkzaamheden met zeer licht materieel uitgevoerd om binnen de minst kwetsbare periode van amfibieën te kunnen werken. Ten slotte zal er gefaseerd gewerkt worden waardoor niet alle natuurwaarden tegelijk verstoord worden en verloren gaan. Ook zullen de eerste permanente voorzieningen al relatief vroeg in het proces beschikbaar komen. Een alternatieve, nóg gunstiger planning is voor dit project niet van toepassing. Verplaatsing van werkzaamheden in tijd zijn mogelijk. Binnen de huidige planning is echter al de ecologisch meest gunstige planning gekozen waarbij het project op grond van de Wet natuurbescherming nog haalbaar is. Bij een grotere fasering over tijd wordt het plan onuitvoerbaar. Verdere optimalisatie is niet mogelijk in verband met het broedseizoen en lopende subsidieregelingen.'

Conclusie alternatievenafweging

Hiermee heeft u aangegeven dat er geen redelijke alternatieven zijn waarbij er een minder negatief effect op de beschermde soorten optreedt. De alternatievenafweging is voldoende onderbouwd. Er wordt voldaan aan deze voorwaarde voor een ontheffing in het kader van de Wet natuurbescherming voor het onderdeel soortenbescherming.

b) Belangenafweging

Omschrijving van het belang

We toetsen of de ruimtelijke ingreep nodig is op grond van een erkend belang zoals is vastgelegd in de Wet natuurbescherming.

Voor de aangevraagde broedvogels heeft u de ontheffing aangevraagd op grond van het belang genoemd in artikel 3.3, vierde lid, onder b, aanhef en onder 1, van de Wet natuurbescherming: "in het belang van de volksgezondheid of de openbare veiligheid";

Voor de heikikker, poelkikker en de rugstreeppad heeft u de ontheffing aangevraagd op grond van het belang genoemd in artikel 3.8, vijfde lid, onder b, aanhef en onder 3, van de Wet natuurbescherming: "in het belang van de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten".

Voor de waterspitsmuis heeft u de ontheffing aangevraagd op grond van het belang genoemd in artikel 3.8, vijfde lid, onder b, aanhef en onder 3 van de Wet natuurbescherming: "In het kader van bestendig beheer of onderhoud vaarwegen, watergangen, waterkeringen, waterstaatswerken, oevers, vliegvelden, wegen, spoorwegen of bermen, of in het kader van natuurbeheer."

Wettelijk belang vogelrichtlijnsoorten en habitatrictlijnsoorten:

Waterberging en klimaatbestendigheid ten behoeve van de openbare (water)veiligheid zijn de eerste prioriteit om een waterberging in Willeskop aan te leggen. Delen van het watersysteem van HDSR zijn momenteel niet toekomst bestendig bij extreme neerslagsituaties. Deze extreme situaties zullen in de toekomst naar verwachting vaker voorkomen als gevolg van de klimaatverandering. Ook is duidelijk geworden dat deze toekomstige wateropgave niet meer alleen binnen het bestaande watersysteem kunnen worden opgelost en er uitbreiding noodzakelijk is.

In de aanloop naar de 'Visie Toekomstig Watersysteem' heeft onderzoek naar een toekomstbestendige boezem in beeld gebracht dat het project 'Waterberging en -doorvoer Willeskop' een geen-spijt-maatregel betreft die snel uitgevoerd kan worden. Het project is een effectief middel om het westelijke watersysteem van HDSR robuuster en klimaatbestendiger te maken. Extreme weersituaties zullen naar verwachting vaker voorkomen als gevolg van klimaatverandering. Als gevolg hiervan zal de spuicapaciteit bij het waaiercomplex (de schutsluis, een gemaal en spuisluisen) steeds minder beschikbaar zijn en zijn we langer afhankelijk van de beperkte aanwezige gemaalcapaciteit. Daarbij komt dat hoeveelheid neerslag die in korte tijd valt groter wordt en vaker voor gaat komen. Op dit moment wordt het systeem gedimensioneerd op een wateroverlast situatie die eens in 10 jaar kan voorkomen. Voor de stedelijke gebieden geldt een norm van eens in 100 jaar. De recentste klimaatscenario's laten zien dat dit in de toekomst steeds vaker gaat voorkomen. Zo wordt ingeschat dat in 2050 deze wateroverlast situatie eens in 5 jaar zal voorkomen. Wanneer geen aanspraak gemaakt kan worden op de waterberging bestaat het risico op een overstroming waarmee de waterveiligheid, openbare veiligheid en volksgezondheid in het geding komen.

HDSR krijgt door uitvoering van de werkzaamheden meer sturingsmogelijkheden op het hoofdwatersysteem en daarmee een breder handelingsperspectief bij (dreigende) wateroverlast. Belangrijke studies en onderzoeken zijn onder andere het globale inrichtingsplan van adviesbureaus BWZ/WING5 en het interne hydrologisch onderzoek. HDSR werkt aan een toekomstbestendig watersysteem in het programma Klimaatadaptatie. Met adaptief waterbeheer en de toegevoegde mogelijkheden van de waterberging Willeskop kan beter worden ingespeeld op deze veranderende omstandigheden. Het programma Klimaatadaptatie van HDSR heeft in 2020 een visie en plan van aanpak ontwikkeld om te komen tot een adaptieve strategie voor het gehele waterschap. De realisatie van waterberging Willeskop realiseert een bypass in het huidige watersysteem waarmee een extra afvoermogelijkheid van water ontstaat dit is een afvoer van minimaal 2 kubieke meter water per seconde. Daarnaast wordt er tussen de 100.000-200.000 kubieke meter aan waterberging gerealiseerd waar de piek afvoer kan worden gebufferd, voordat deze via een van de drie gemalen wordt afgevoerd.

Wettelijk belang nationaal beschermde soorten:

Werkzaamheden in het westelijk deel van het plangebied zijn nodig om dit deel tot ontwikkeling te brengen in het kader van natuurbeheer en ontwikkeling. Het te ontwikkelen gebied zal na inrichting meerdere oevers en natte graslanden omvatten met leefgebied voor de waterspitsmuis.

Het plangebied wordt geschikt gemaakt als waterberging en werkzaamheden worden uitgevoerd in het kader van onderhoud aan watergangen en ten behoeve van de waterveiligheid. Vergroting van de waterberging door de aanleg van natuurvriendelijke oevers en flauwe taluds vergroot de effectiviteit en het waterbergend vermogen van de waterberging. Daarnaast vergroot het de natuurwaarden van het plangebied.

Beoordeling van het aangeven belang

Uit uw onderbouwing en de rapportage 'Waterberging Willeskop inrichtingsplan 6 december 2018' blijkt dat er sprake is van een risico voor de openbare veiligheid. Daarom heeft u aangetoond dat de ruimtelijke ingreep in het belang is van de openbare veiligheid.

c) Ecologische beoordeling

Uitgevoerd onderzoek

U heeft het plangebied onderzocht of laten onderzoeken op de aanwezigheid van beschermde soorten. U heeft ook onderzocht of laten onderzoeken welk effect de ruimtelijke ingreep heeft op de aanwezige beschermde soorten. Op basis van artikel 3:2 van de Algemene wet bestuursrecht hebben we ons verzekerd van de kwaliteit en zorgvuldigheid van het uitgevoerde ecologisch onderzoek.

Onderzoeksresultaten: aanwezige beschermde soorten

- **Aangevraagde broedvogels**

Uit het rapport 'Onderbouwing broedvogels Waterbergingsgebied Willeskop' uit 2023 blijkt dat er minimaal 67 soorten broedvogels broeden binnen het plangebied. In 2021 zijn 27 soorten schaarse en zeldzame broedvogels vastgesteld in het plangebied. In bijlage 5 is daarvan een overzicht opgenomen.

Er zijn drie soorten met jaarrond beschermde nesten in de categorie 4 te weten de buizerd, havik en ransuil.

De buizerd broedt met 1 paar in opgaande begroeiing op de Bloklandse Dijk. De havik heeft haar nest in een opgaand bosje van een eendenkooi van Staatsbosbeheer in het oostelijke deel van het plangebied. De ransuil heeft gebroed in een schietwilg langs de Benschopse Noordzijds kade.
- **Heikikker**

De heikikker is aangetroffen binnen het plangebied. De heikikker is vooral in het westelijke deel van het plangebied vastgesteld. De waarnemingen hebben daar allen betrekking op voortplantingsplaatsen (koorvorming en recent afgezette eiklompjes). De overige waarnemingen betreft volwassen heikkikkers in vochtige tot natte extensief beheerde graslanden.

Van de heikikker is bekend dat zij op het land overwinteren. Daarbij zoeken zij vorstvrije plekken uit boven het grondwaterpeil. In het plangebied vormen erven, kaden, dijkjes, bovenzijde van taluds, hogere delen van niet afgegraven voormalige landbouwpercelen en overig drogere locaties potentieel geschikt winterhabitat.
- **Poelkikker**

De poelkikker is aangetroffen binnen het plangebied. De poelkikker heeft de meest ruime verspreiding in het plangebied. In de meeste gevallen ging het om roepende mannetjes. De meeste koren bevinden zich in plantenrijke (polder)sloten; zij waren meestal klein (1-5 roepende ♂♂). Van de poelkikker is bekend dat zij op het land overwinteren. Daarbij zoeken zij vorstvrije plekken uit boven het grondwaterpeil. In het plangebied vormen erven, kaden, dijkjes, bovenzijde van taluds, hogere delen van niet afgegraven voormalige landbouwpercelen en overig drogere locaties potentieel geschikt winterhabitat.
- **Rugstreeppad**

De rugstreeppad is aangetroffen binnen het plangebied. De rugstreeppad is op vier locaties vastgesteld. Het betreft koren van 1-10 roepende ♂♂. In 3 gevallen betreft het poldersloten. De meest westelijke vindplaats is een voor weidevogels aangelegde plas-dras situatie. Geen van de voortplantingsplaatsen is gelegen binnen het plangebied. Van de rugstreeppad is bekend dat zij op het land overwinteren. Daarbij zoeken zij vorstvrije plekken uit boven het grondwaterpeil. In het plangebied vormen erven, kaden, dijkjes, bovenzijde van taluds, hogere delen van niet afgegraven voormalige landbouwpercelen en overig drogere locaties potentieel geschikt winterhabitat.

- **Waterspitsmuis**

De waterspitsmuis is aangetroffen binnen het plangebied. In 2012 is op twee plaatsen de waterspitsmuis vastgesteld langs de Damweg nabij Oudewater. De soort is in 2021 met behulp van e-DNA vastgesteld in het rietmoeras aan de westzijde van Willeskop. Op veel plaatsen binnen het plangebied is potentieel geschikt leefgebied aanwezig voor de waterspitsmuis. Het gaat vooral om moerasvegetaties op de voormalige graslandpercelen aan de noordzijde van de plas, moerasoeveren langs sloten en de plas en de natte hooilanden aan de oostzijde van Willeskop. Het lijkt daarom legitiem te stellen dat deze soort vrij wijd verbreid is in het plangebied.

De 2 waarnemingen uit 2012 langs de Damweg nabij Oudewater bevestigen dat beeld (Schröder, 2021a).

Gunstige staat van instandhouding

Aangevraagde broedvogels

In het door u aangeleverde rapport 'Onderbouwing broedvogels waterbergingsgebied Willeskop, rapport 2302' gedateerd op 3 mei 2023 heeft u een overzicht gegeven van de staat van instandhouding van de aanwezige broedvogels. Samengevat komt het neer op het volgende:

Met 44 territoria in en nog eens drie net buiten het plangebied, is de rietzanger veruit de meest algemene van alle vastgestelde schaarse en zeldzame broedvogels. Zij broedt het liefst in vochtige tot natte moerasvegetaties met opgaande structuren als hoge rietvegetaties en/of jonge struikopslag.

Er zijn maar liefst 16 broedvogels van de Rode lijst van bedreigde broedvogels vastgesteld in Willeskop. Daarvan hebben er acht de status 'kwetsbaar', zeven de status 'gevoelig' en een de status 'bedreigd'.

Omdat in het plangebied een groot aantal soorten schaarse en zeldzame broedvogels voorkomt, leidt weergave van alle territoria op een kaart tot onoverzichtelijkheid. Daarom zijn de vastgestelde territoria gegroepeerd per ecologische soortgroep en opgenomen in bijlage 6. De ecologische groep van de bosvogels heeft een beperkte verspreiding. Zij broeden in boomrijen langs de dijkes aan de noord- en zuidzijde van de plas en in een eendenkooi met broekbos. De ecologische groepen van vogels van pionierbegroeiingen, struweelvogels en watervogels hebben een vrij beperkte tot vrij ruime verspreiding. De ecologische groepen van de riet- en weidevogels hebben een ruime verspreiding."

Gezien het feit dat de waterberging natuurvriendelijk is ingericht, zal het aantal broedparen, en daarmee de lokale populaties van de verschillende vogels hoogstwaarschijnlijk toenemen. Echter, op hetzelfde moment ontstaat dan eveneens de kans dat tijdens een openzetting van de waterberging in het voorjaar, nesten en eieren worden vernield en exemplaren van de aangevraagde broedvogels kunnen worden gedood. Ondanks dat er broedsels verloren kunnen gaan door het incidenteel openstellen van de waterberging in het voorjaar, zal de gunstige staat van instandhouding van de aangevraagde broedvogels niet verslechteren.

Heikikker

De staat van instandhouding van heikikker is gunstig. De trend van de soort was in de periode 1990- 2015 stabiel. De positieve trend van heikikker is het gevolg van de sterk verbeterde waterkwaliteit in Nederland en beschermingsmaatregelen voor de habitat van de soort in met name natuurgebieden.

In de laagveengebieden op de grens van Zuid-Holland en het westen van Utrecht wordt de soort in deze periode in lage dichtheden of zeer diffuus aangetroffen. De laagveenpolders in het zuidoostelijke deel van Zuid-Holland (Alblasserwaard, maar met name ook in de Vijfheerenlanden; Priester & Van der Velde 1973) en enkele aansluitende uurhokken op de grens met Gelderland (westelijke Betuwe) lijken de meeste aaneengesloten kilometer- en uurhokken van Nederland te bevatten. De heikikker staat niet op de Rode Lijst. De soort is ten opzichte van de referentieperiode (de periode voor 1950) weliswaar met 29% afgenomen, maar heeft een bezetting van 25,5% van alle Nederlandse atlasblokken. Deze soort heeft sterk te lijden gehad van de grootschalige ontginningen van heiden en hoogveen. De intensivering van de landbouw en de daarmee gepaard gaande

verdroging in met name beekdalen en het veenweidegebied heeft de soort vervolgens grotendeels teruggedrongen tot de huidige natuureservaten (Van Delft & Creemers 2008).

Door het treffen van mitigerende maatregelen worden de negatieve effecten tot een minimum beperkt en ontstaat er geen negatief effect op de gunstige staat van instandhouding. Cumulatieve effecten zijn op het moment niet voorzien. Voor zover bekend worden bij alle vergunningplichtige ontwikkelingen mitigerende maatregelen getroffen, waardoor te allen tijde de lokale gunstige staat van instandhouding van de heikikker gewaarborgd is.

Poelkikker

De staat van instandhouding van poelkikker is gunstig. De trend van de soort was in de periode 1997- 2021 stabiel tot licht stijgend. De poelkikker staat niet op de Rode lijst. De soort is ten opzichte van de referentieperiode (de periode voor 1997) minimaal toegenomen met 5 tot 10%, lokaal is de soort zeer algemeen met voortplanting in diverse sloten in en rond het plangebied en ook in de verdere omgeving is de soort algemeen aanwezig. Door het treffen van mitigerende maatregelen worden de negatieve effecten tot een minimum beperkt en er ontstaat geen negatief effect op de gunstige staat van instandhouding. Cumulatieve effecten zijn op het moment niet voorzien. Voor zover bekend worden bij alle vergunningplichtige ontwikkelingen mitigerende maatregelen getroffen, waardoor te allen tijde de lokale gunstige staat van instandhouding van de poelkikker gewaarborgd is.

Rugstreepad

De rugstreepad komt plaatselijk zeer algemeen voor en kan in heel Nederland worden aangetroffen met uitzondering van de zeeleigebieden in Friesland, Groningen en het oosten van Drenthe. Wat recente aantallen betreft is er een kennislacune maar de totale populatie is voor 1994 geschat op 154.620 tot 1,5 miljoen, dus met een zeer grote bandbreedte (Ottburg & Swaay, 2014). Duidelijk is dat de rugstreepad nog steeds algemeen voorkomt, maar onduidelijk is hoe de aantallen moeten worden geïnterpreteerd. Om die reden is de huidige populatieomvang beoordeeld als 'onzeker'.

De landelijke populatie van de rugstreepad is volgens sommige auteurs door het verdwijnen van natuurlijk leefgebied in de 20e eeuw sterk afgenomen. Verboom et al. (2009) rapporteren een afname van 61% na 1950. Ook Van Delft et al. (2007) schetsen dat de verspreiding in bijna alle provincies in de voorgaande jaren (vóór 2007) minder dicht is dan in de periode 1971 tot en met 1990 en dat er na 1997 een afname van 36% is. Het Kennisdocument Rugstreepad (BIJ12, 2017) laat een geleidelijke afname zien tot 2010.

Vanwege uiteenlopende visies op de aantalsontwikkelingen is de trend daarom eveneens beoordeeld als 'onzeker'. Ook in de langjarige trend van Ravon blijkt dat de populatie rugstreepad in Nederland minimaal fluctueert en er geen grote schommelingen in populatie grote lijkt te zijn.

Door het treffen van mitigerende maatregelen worden de negatieve effecten tot een minimum beperkt en ontstaat er geen negatief effect op de gunstige staat van instandhouding. Cumulatieve effecten zijn op het moment niet voorzien. Voor zover bekend worden in de directe omgeving van Willeskop geen projecten uitgevoerd waarbij een direct effect op de populatie rugstreepadden bekend is. Bij alle vergunningplichtige ontwikkelingen worden sowieso mitigerende maatregelen getroffen, waardoor te allen tijde de lokale gunstige staat van instandhouding van de rugstreepad gewaarborgd is.

Waterspitsmuis

De landelijke staat van instandhouding van de Waterspitsmuis is niet bekend. De waterspitsmuis is een zeldzame soort en staat op de Rode lijst als kwetsbaar vernoemd. Sinds 1970 is de waterspitsmuis in Nederland met meer dan 50% afgenomen. Na 1990 lijkt de waterspitsmuis zich in de laagveengebieden te herstellen, mogelijk door verbetering van de waterkwaliteit. In de rest van Nederland treedt echter geen herstel op.

Waar de soort voorkomt is hij veelal niet in grote aantallen aanwezig, behalve in goede leefgebieden van voldoende omvang, zoals het Fochteloërveen op de grens van Friesland en Drenthe en het voor waterberging nieuw ingerichte gebied bij het Leekstermeer in Groningen.

Het aantal waterspitsmuizen op regionaal niveau is onbekend. Er zijn binnen de provincie Utrecht geen NEM-data bekend voor populatieaantallen. De waterspitsmuis komt vrij verspreid voor, maar vermoedelijk in lokale en geïsoleerde populaties. Waterspitsmuizen kunnen zowel in traag als snelstromend helder water aangetroffen worden, op voorwaarde dat er voedsel te vinden is en waar watervegetatie te vinden is. Het toekomstperspectief van de waterspitsmuis is daarom beoordeeld als 'ongunstig - ontoereikend'. Er is over de populatie van de waterspitsmuis binnen de provincie Utrecht onvoldoende bekend, waardoor er geen harde uitspraken gedaan kunnen worden over de toe- of afname van de populatieomvang in provincie Utrecht.

De lokale staat van instandhouding van de waterspitsmuis is eveneens lastig vast te stellen. Waterspitsmuizen kunnen voorkomen in een brede range van habitattypen en omgevingscondities. Als er maar voedsel en voldoende dekking in de buurt is. Het leefgebied van de waterspitsmuis bestaat lokaal uit waterlopen zowel de oevers van de waterloop als de waterloop zelf en het heeft een langgerekte vorm. De lengte bedraagt ongeveer 20-24 m in voedselrijke biotopen, maar in voedselarme biotopen kan dit veel groter zijn. De NDFF laat zien dat in de afgelopen 5 jaar twee waarnemingen van de waterspitsmuis zijn geregistreerd in de database. Een exemplaar in de Bovenkerkerpolder en één exemplaar in de Noorderpolder of Botshol. Deze lage aantallen zijn navolgbaar omdat de waterspitsmuis een vrij solidair leven leidt en specifiek onderzoek benodigd. Als gevolg van de voorgenomen werkzaamheden wordt tijdelijk het leefgebied van de waterspitsmuis verstoord. Door het treffen van mitigerende maatregelen zoals het een richting op maaien van leefgebied, wordt voorkomen dat er onnodig gewonde dieren of slachtoffers vallen. Door het vergroten van het leefgebied (omgeving helofytenfilter) wordt vergroting van de populatie bewerkstelligd en versnippering van het leefgebied voorkomen.

Vanwege de voorgenomen maatregelen wordt het plangebied op een relatief korte termijn weer toegankelijk. Gedurende de volledige tijd blijft geschikt habitat naast het plangebied aanwezig. Hierdoor blijft de functionaliteit van het gebied te allen tijde gewaarborgd. De werkzaamheden worden in maart 2023 opgestart en duren tot minimaal eind 2024. Door het treffen van mitigerende maatregelen worden de negatieve effecten tot een minimum beperkt en ontstaat er geen negatief effect op de gunstige staat van instandhouding. Cumulatieve effecten zijn op het moment niet voorzien. Voor zover bekend worden bij alle vergunningplichtige ontwikkelingen mitigerende maatregelen getroffen, waardoor te allen tijde de lokale gunstige staat van instandhouding van de waterspitsmuis gewaarborgd is.

Effect van de ruimtelijke ingreep op de aanwezige beschermde soorten

Algemeen

Er dient onderscheid gemaakt te worden tussen enerzijds de tijdelijke effecten die optreden tijdens de werkzaamheden enerzijds, en de permanente effecten, die weliswaar tijdelijk op kunnen treden zodra er sprake is van wateroverlast en de waterberging daadwerkelijk gebruikt gaat worden, anderzijds.

Broedvogels

Effecten tijdens de werkzaamheden:

Door de werkzaamheden kunnen vogels worden verstoord en nesten worden vernield.

Effecten tijdens de permanente situatie:

Door het in gebruik nemen van de waterberging in het broedseizoen kunnen nesten worden vernield.

Heikikker

Effecten tijdens de werkzaamheden:

Door de werkzaamheden wordt een lengte van 4 km aan overwinteringshabitat tijdelijk ongeschikt als gevolg van de dijk- en kadewerkzaamheden.

Effecten tijdens de permanente situatie:

Door de realisatie van de waterberging gaan minimaal 4 sloten met actieve voortplanting van heikikker permanent verloren.

Poelkikker

Effecten tijdens de werkzaamheden:

Er treedt een tijdelijke verstoring op langs diverse sloten met voortplantingsplaatsen van poelkikkers

Effecten tijdens de permanente situatie:

Door de realisatie van de waterberging wordt een lengte van 4 km aan overwinteringshabitat van de poelkikker tijdelijk ongeschikt.

Rugstreepad

Effecten tijdens de werkzaamheden:

Door de realisatie van de waterberging wordt een lengte van 4 km aan overwinteringshabitat tijdelijk ongeschikt.

Effecten tijdens de permanente situatie:

Tijdens inundatie van de waterberging wordt een lengte van 4 km aan overwinteringshabitat tijdelijk ongeschikt.

Waterspitsmuis

Effecten tijdens de werkzaamheden:

Binnen het plangebied zijn vaste rust- en verblijfplaatsen en bijbehorend essentieel leefgebied van de waterspitsmuis redelijkerwijs wijd verspreid aanwezig. Bij werkzaamheden waarbij moerasvegetaties grenzend aan oppervlaktewater aanwezig zijn in het plangebied, is tijdelijke verstoring niet uit te sluiten.

Effecten tijdens de permanente situatie:

Tijdens inundatie van de waterberging kunnen verblijfplaatsen van de waterspitsmuis tijdelijk ongeschikt worden.

Hierdoor worden tijdens de werkzaamheden de aangevraagde broedvogels, heikikker, poelkikker, rugstreepad en waterspitsmuis verstoord en in sommige gevallen mogelijk gedood door de verborgen leefwijze van de soort, en verdwijnt er tijdelijk leefgebied voor heikikker, poelkikker, rugstreepad en waterspitsmuis. Tijdens de ingebruikname van de waterberging kunnen de aangevraagde broedvogels, als gevolg van overstrooming van het gebied gedood worden, nesten vernield worden en vogels verstoord worden. Voor heikikker, poelkikker, rugstreepad kan tijdens inundatie leefgebied tijdelijk verdwijnen.

Mitigerende (verzachtende) en compenserende (vervangende) maatregelen

U heeft mitigerende en/of compenserende maatregelen voorgesteld om de negatieve ecologische effecten van de werkzaamheden te beperken. We hebben (een deel van) de voorgestelde mitigerende en/of compenserende maatregelen goedgekeurd. Deze staan in bijlage 2 van deze beschikking. In bijlage 1 vindt u de voorschriften en extra mitigerende en/of compenserende voorschriften die noodzakelijk zijn om de negatieve effecten van de werkzaamheden te verzachten.

Conclusie ecologische beoordeling

Het nemen van mitigerende en compenserende maatregelen en de inrichting van het gebied na afloop van de werkzaamheden zorgen ervoor dat de ingreep niet tot verslechtering leidt van de staat van instandhouding van de aangevraagde broedvogels en er geen afbreuk gedaan wordt aan het streven de populaties van de heikikker, poelkikker, rugstreepad en waterspitsmuis in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan. Er wordt voldaan aan deze voorwaarde voor een ontheffing in het kader van de Wet natuurbescherming voor het onderdeel soortenbescherming.

2.5 Conclusie toetsing aan de ontheffingsvoorwaarden

U heeft voldaan aan alle drie de voorwaarden voor een ontheffing van de Wet natuurbescherming voor het onderdeel soortenbescherming. Daarom verlenen we u ontheffing als bedoeld in artikel 3.3, eerste lid en 3.8, eerste lid, van de Wet natuurbescherming.

Aan deze ontheffing van de Wet natuurbescherming hebben we voorschriften en mitigerende en/of compenserende maatregelen verbonden. Deze voorschriften (bijlage 1) en voorgeschreven maatregelen (bijlage 2) moeten samen nageleefd worden en maken integraal deel uit van deze ontheffing.

3. Aanvullende informatie

3.1 Inwerkingtreding van dit besluit en verzending van deze beschikking

Dit besluit treedt in werking vanaf het moment dat het aan u verzonden is.

De mededeling van dit besluit verschijnt binnen twee werkdagen na verzending ook op www.officielebekendmakingen.nl.

De provincie hecht veel waarde aan een goede samenwerking en bevordert dat de verschillende overheidsinstanties zo veel mogelijk gecoördineerd optreden. Informatie-uitwisseling is daarom belangrijk. We verzenden deze beschikking aan Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden en een afschrift van de beschikking aan:

- Regionale Uitvoeringsdienst (RUD) Utrecht;
- Gemeente Oudewater

3.2 Bezwaar indienen

Belanghebbenden kunnen bij Gedeputeerde Staten van Utrecht bezwaar indienen tegen dit besluit binnen zes weken na de verzenddatum van deze beschikking.

De datum van ontvangst van het ondertekende bezwaarschrift bepaalt of het binnen deze termijn van zes weken valt. We raden u daarom aan zo snel mogelijk het bezwaarschrift in te dienen.

U kunt op de volgende manieren een bezwaarschrift indienen:

- Via het digitale formulier met DigiD- of eHerkenning-ondertekening of via de printversie van dit formulier. U vindt dit formulier op www.provincie-utrecht.nl (zoekterm "Bezwaar tegen beslissing provincie").
- Via een zelfgeschreven bezwaarschrift

Maakt u geen gebruik van het digitale formulier met DigiD- of eHerkenning-ondertekening, maar van de printversie van het formulier of van een zelfgeschreven bezwaarschrift? Onderteken deze dan met een "natte handtekening" en stuur het inclusief eventuele bijlagen per post naar:

Provincie Utrecht
t.a.v. de secretaris van de Awb-adviescommissie
Postbus 80300
3508 TH Utrecht

Aan de behandeling van een bezwaarschrift zijn geen kosten verbonden.

Let op: het indienen van een bezwaarschrift stelt de inwerkingtreding van het besluit niet uit. Vindt u het belangrijk dat een rechter met spoed kijkt naar de werking van het besluit, voordat Gedeputeerde Staten van Utrecht een beslissing nemen op uw bezwaarschrift? Dan heeft u de mogelijkheid om een voorlopige voorziening aan te vragen bij de rechtbank.

Een voorlopige voorziening is een apart proces, naast de bezwaarprocedure. Het is een speciale maatregel zolang het bezwaar nog in behandeling is. De voorzieningenrechter kijkt in dat geval of er een spoedeisend belang is en komt met een uitspraak of de werkzaamheden op basis van het besluit wel of niet mogen starten of doorgaan.

U moet op het moment dat u een voorlopige voorziening aanvraagt al wel een bezwaarschrift ingediend hebben.

Het verzoek om een voorlopige voorziening stuurt u naar:
Voorzieningenrechter van de Rechtbank Midden-Nederland
Sector bestuursrecht
Postbus 16005
3500 DA Utrecht

3.3 Andere ontheffingen, vergunningen of toestemmingen

Het kan zijn dat u voor uw project ook andere ontheffingen, vergunningen of toestemmingen nodig heeft op grond van andere wetten of verordeningen, bijvoorbeeld wanneer het gebied beschermd is op basis van een bestemmingsplan/omgevingsplan of de Algemene plaatselijke verordening. We raden u dan ook aan om hierover zo snel mogelijk contact op te nemen met de gemeente waarin het plangebied ligt. Heeft u vanuit het bestemmingsplan/omgevingsplan of de Algemene plaatselijke verordening toestemming nodig voor de ruimtelijke ingreep? Dan kunt u pas beginnen met het uitvoeren van de werkzaamheden als u alle toestemmingen ontvangen heeft. Neem voor meer informatie hierover contact op met uw gemeente en/of regionale uitvoeringsdienst.

Heeft u een vraag over dit besluit? Neem dan contact op met het Servicebureau Domein Landelijke Leefomgeving via servicebureau@provincie-utrecht.nl en 030 258 91 11.

Wanneer u contact opneemt, geef dan het zaaknummer van de aanvraag door (dit zaaknummer vindt u bovenaan deze beschikking). Dan kunnen we u zo snel mogelijk helpen.

Hoogachtend,
Gedeputeerde Staten van Utrecht,
namens hen,

Valid Signed door
op 13-07-2023

Teamleider Vergunningverlening Natuur en Landschap
Domein Landelijke Leefomgeving

Bijlage 1: Voorschriften bij de ontheffing

We hebben aan deze ontheffing de volgende voorschriften verbonden:

1.1 Algemeen

1. We verlenen de ontheffing alleen voor de soorten en verboden handelingen die in dit besluit genoemd zijn.
2. Deze ontheffing geldt alleen voor de werkzaamheden die conform de aanvraag uitgevoerd worden, voor zover in deze ontheffing zelf niet anders aangegeven is.
3. Worden er bij de uitvoering van de werkzaamheden andere beschermde soorten aangetroffen? Of zijn er andere verboden handelingen noodzakelijk? Dan moet de ontheffinghouder direct contact opnemen met het servicebureau van de provincie Utrecht (servicebureau@provincie-utrecht.nl of Archimedeslaan 6, postbus 80300, 3508 TH te Utrecht).
4. Deze ontheffing kan alleen gebruikt worden door (medewerkers van) de ontheffinghouder of haar rechtsopvolgers of in opdracht van de ontheffinghouder handelende (rechts-)personen. De ontheffinghouder of haar rechtsopvolgers blijven daarbij verantwoordelijk voor de juiste naleving van deze ontheffing.

1.2 Voorafgaand aan de uitvoeringswerkzaamheden

5. De ontheffinghouder moet een ecologisch werkprotocol opstellen met daarin minstens de voorschriften uit deze ontheffing. Het ecologisch werkprotocol moet daarnaast de volgende aspecten bevatten:
 - a. Omschrijving van het plangebied (inclusief kaart);
 - b. Activiteiten/werkzaamheden die uitgevoerd worden (inclusief planning);
 - c. Maatregelen die getroffen zijn/worden (locatie op kaart en datum/tijd);
 - d. Informatie en contactgegevens van de begeleidend ecooloog;
 - e. Een overzicht van de activiteiten die door de ecooloog begeleid zijn/worden;
 - f. De manier waarop omgegaan is/wordt met onverwacht aangetroffen (beschermde) soorten binnen het plangebied.
6. De ontheffinghouder moet minimaal twee weken voor de start van de werkzaamheden die invloed hebben op de beschermde soorten het meldingsformulier 'Start werkzaamheden soortenbescherming' volledig invullen en indienen. U vindt dit formulier op www.rudutrecht.nl. Bij de melding moet u het ecologisch werkprotocol bijvoegen. Is het voor dit specifieke project niet mogelijk om de werkzaamheden twee weken voor de start te melden? Dan moet u contact opnemen met de Regionale Uitvoeringsdienst Utrecht (RUD) via handhaving-wnb@rudutrecht.nl of 030 702 33 00.

1.3 Tijdens de uitvoeringswerkzaamheden

7. De werkzaamheden en de in deze bijlage genoemde voorschriften moeten worden uitgevoerd onder begeleiding van een deskundige op het gebied van de soorten waarvoor ontheffing verleend is. We sluiten voor de deskundigheidseisen aan bij de eisen die de RVO hieraan stelt. De ecologisch deskundige moet in ieder geval aanwezig zijn in het plangebied bij de start van de werkzaamheden, voor zover deze invloed hebben op een beschermde soort.
8. Tijdens de uitvoering van de werkzaamheden moet een afschrift van deze ontheffing op de locatie van de werkzaamheden aanwezig zijn en op verzoek getoond worden aan de daartoe bevoegde toezichthouders of opsporingsambtenaren.
9. Tijdens de werkzaamheden moet een logboek bijgehouden worden. In het logboek worden de gemaakte ecologische keuzes vastgelegd, zoals het goedkeuren/vrijgeven door een deskundige, afwijkingen van het ecologisch werkprotocol (indien goedgekeurd door het bevoegd gezag) en gekozen mitigerende en/of compenserende maatregelen en de locatie daarvan. In het logboek worden in ieder geval de relevante

resultaten geregistreerd van de uitgevoerde handelingen die omschreven zijn in de voorschriften bij dit besluit (bijlage 1 van deze beschikking).

10. De voorgeschreven mitigerende en/of compenserende maatregelen in bijlage 2 van deze beschikking moeten opgevolgd worden.

1.4 Na afloop van de uitvoeringswerkzaamheden

11. Na afronding van de werkzaamheden moet de ontheffinghouder het meldingsformulier 'Einde werkzaamheden soortenbescherming' volledig invullen en indienen. U vindt dit formulier op www.rudutrecht.nl. Bij de melding moet u het ecologisch werkprotocol zoals omschreven in deze voorschriften bijvoegen.

1.5 Voorafgaand aan elke openstelling van de waterberging

12. Uitgangspunt voor het gebruik van de waterberging is in beginsel 1 keer per 5 jaar, waarbij de inzetperiode gedurende het gehele jaar kan zijn. De verwachte duur van de waterberging bedraagt ca. 2 dagen, daarna kan het bergingsgebied leeglopen.
13. Het openstellen van de waterberging mag uitsluitend worden ingezet bij noodsituaties waarbij ernstige problemen ontstaan bij de afwatering.
14. Gedurende de looptijd van de ontheffing dient een monitoringsprogramma uitgevoerd te worden waarbij jaarlijks rond de datum van 15 april, tijdens geschikte weersomstandigheden een veldinventarisatie uitgevoerd wordt, waarbij in elk geval de aanwezige foeragerende vogels en bewoonde nesten van grondbroedende vogels in kaart worden gebracht. Hiervan wordt jaarlijks na afloop van de veldbezoeken digitaal een monitoringsverslag aangeleverd aan de provincie Utrecht (servicebureau@provincie-utrecht.nl). Afhankelijk van de resultaten van de monitoring kan de provincie aanvullende voorschriften opleggen.
15. Voorafgaand aan elke openstelling van de waterberging tussen 15 maart en 15 juli dient de RUD telefonisch en via e-mail op de hoogte gesteld te worden van de openstelling.
16. Indien de weersvoorspelling daar aanleiding toe geeft, en de kans op noodzaak voor openstelling tijdens de periode 15 maart en 15 juli reëel aanwezig is, dient een extra monitoringsronde plaats te vinden van aanwezige broedgevallen
17. Mocht het zover komen dat het waterbergingsgebied moet inunderen tijdens de broedperiode, dan dienen alle bekende nesten van de daartoe beschreven soorten kort voor de inundatie per boot en te voet te worden opgezocht. Dat zoeken wordt bespoedigd door het vervaardigen van stippenkaarten van de nestlocaties van zowel land- als watervogels. Dit kan snel gebeuren omdat deze soorten immers jaarlijks gemonitord worden. Door een deskundig vogelaar wordt dan beoordeeld of de nesten tijdens de hoogwaterperiode niet of wel dreigen te overstromen. In dat laatste geval worden die nesten of de eieren/jonge vogels verplaatst naar de net voor de inundatie op korte afstand van het originele nest geplaatste kunstnesten. Als deze overplaatsing is afgerond, mag het waterbergingsgebied vollopen tot de afgesproken maximale peilverhoging van 50 centimeter.

1.6 Tijdens elke openstelling van de waterberging

18. Tijdens openstelling van de waterberging in de periode 15 maart — 15 juli, en de nacontrole dient een logboek te worden bijgehouden, additioneel aan de jaarlijkse monitoring. In het logboek dienen gemaakte ecologische keuzes vastgelegd te worden zoals goedkeuring/ vrijgeven door een ecooloog, aantal dagen dat de openstelling van de waterberging in gebruik is en soorten en aantallen bewoonde nesten van broedende vogels op het moment van openstelling
19. Onverwachte gebeurtenissen dienen direct gemeld te worden bij de Regionale Uitvoeringsdienst Utrecht.

1.7 Na afloop van elke openstelling van de waterberging

20. Nadat de openstelling van de waterberging tijdens de periode 15 maart tot en met 15 juli, opgeheven is, dient in hetzelfde broedseizoen eenmalig te worden gemonitord op mogelijke vervolglegels.
21. Na afronding van elke ingebruikname dient de ontheffinghouder via e-mail aan de RUD een melding 'einde openstelling' te geven.
22. HDSR en een ecologisch adviesbureau dienen aan de hand van de monitoringsresultaten een strategisch plan te ontwikkelen voor het zo veel mogelijk beperken van schade aan flora en fauna als gevolg van het functioneren als waterberging. Dit strategisch plan kan mogelijk dienen als toetsingsinstrument voor een eventuele verlenging van de ontheffingsaanvraag in de toekomst.
23. Deze ontheffing kan, conform artikel 5.4 van de wet, worden ingetrokken, indien blijkt dat de ontheffinghouder zich niet houdt aan de voorschriften.
24. Indien uit de monitoring blijkt dat de openstelling (innundatie) nadelige gevolgen heeft voor de staat van instandhouding van de betreffende broedvogels, heikikker, poelkikker, rugstreeppad en waterspitsmuis kan de ontheffing worden ingetrokken.

Bijlage 2: Voorgeschreven maatregelen tijdens de inrichtingswerkzaamheden

Ecologische werkplanning

Werkzaamheden moeten binnen dit project gefaseerd worden uitgevoerd. Verschillende soorten hebben verschillende kwetsbare periodes, die afwisselend van de functie in gebruik zijn. Al deze periodes en functies zijn visueel weergegeven in onderstaande tabel (tabel 1).

Soort	Januari	Februari	Maart	April	Mei	Juni	Juli	Augustus	September	Oktober	November	December
Broedseizoen												
Vleermuizen Uitsluitend voor bomen												
Amfibieën Winterverblijven												
Amfibieën Voortplantingswateren												
Waterspitsmuis												
Kaden/dijken												
Plas-dras graslanden												
Watergangen												
Kwetsbaarste periode												
Uitvoering mogelijk mits maatregelen worden getroffen												
Minst kwetsbare periode												

Tabel 1 kwetsbare periodes in verhouding tot de werkzaamheden in polder Willeskop

Mitigerende maatregelen die noodzakelijk zijn om de functionaliteit van het gebied te blijven behouden:

- Behoud van voortplantingswateren aan de westkant van het plangebied
- Behoud van overwinteringsgebied in de nieuwe situatie, met garantie van leefgebied
- Werkzaamheden worden uitgevoerd buiten de kwetsbare perioden (zie tabel 1)
- Overige mitigerende maatregelen dienen in samenspraak met de opdrachtgever verder uitgewerkt en geconcretiseerd te worden in een ecologisch werkprotocol.
- Dit ecologisch werkprotocol dient te allen tijde onder de betrokken bekend te zijn en aanwezig te zijn (Toolbox ecologie).

Maatregelen voorafgaand aan de werkzaamheden

De maatregelen die voor aanvang van de werkzaamheden uitgevoerd dienen te worden bestaan globaal uit 3 onderdelen. In voorliggende paragrafen worden deze in detail uitgewerkt.

- Boominventarisatie van bomen op de zuidelijke kaden. Als blijkt dat er bomen met hollen of nesten aanwezig zijn binnen de gebieden waar werkzaamheden plaats vinden, zijn vervolgstappen om bewoonde holtes en/of nesten te beschermen noodzakelijk. Dit dient uitgewerkt te worden in het Ecologisch werkprotocol.
- 800 meter overwinteringshabitat voor amfibieën aan de noordkant van de Benschopse noordzijdekade wordt tussen 15 augustus en 15 september 2023 verstevigd buiten de kwetsbare periode voor dit habitat. Dit habitat moet voor 15 september weer toegankelijk zijn voor en geschikt zijn als overwinteringsgebied voor amfibieën.
- Ongeschikt maken van maximaal een derde van het beschikbare overwinteringsgebieden van amfibieën.
- Plaatsing amfibie werend scherm om maximaal een derde deel van het totaal aan beschikbaar overwinteringsgebied voor amfibieën onbereikbaar te maken.
- Aanbrengen stuw waarmee westkant plangebied wordt losgekoppeld van de waterberging (zie Figuur 1).
- Opzetten van een monitoringsplan voor broedvogels binnen het plangebied (zie ook bijlage 1, maatregel 14 en 22).

Tijdelijk overwinteringshabitat (amfibieën)

- 800 meter overwinteringshabitat voor amfibieën aan de noordkant van de zuidelijke kade wordt tussen 15 augustus en 15 september verstevigd.
- De noordkant van de zuidelijke kade moet voor 15 september toegankelijk zijn voor en geschikt zijn als overwinteringsgebied voor amfibieën. Onder geschikt maken wordt verstaan dat de gehele noordkant van de zuidelijke kade weer functioneel is als overwinteringshabitat. Enkele maatregelen om dit te realiseren zijn:
 - Aanbrengen van een vergraafbare toplaag van minimaal 10 cm diepte, of minder als 2 cm mits het voormalig dijklichaam toegankelijk (niet aan trillen of op andere manieren verdichten van de ondergrond) en onbewerkt blijft.
 - Aanbrengen van houtstobben en of andere structuren waaronder overwintering mogelijk is.
 - Realiseren van nieuwe beplanting op de kaden

Ongeschikt maken van de huidige verblijfplaatsen amfibieën

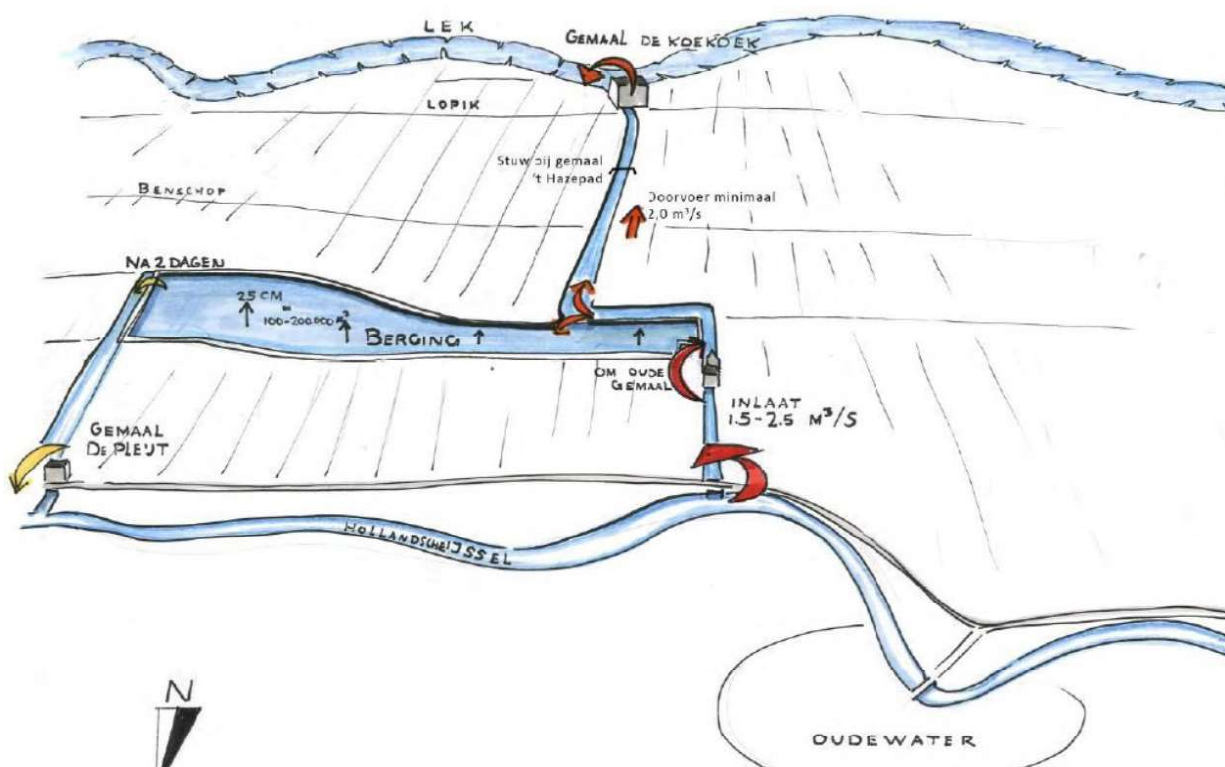
Overwinteringsgebied amfibieën zal ongeschikt worden gemaakt en zal in verdere samenspraak met de opdrachtgever worden uitgewerkt, ongeschikt maken zal gebeuren binnen de voor amfibieën optimale periode:

- Vanaf 15 april (mits de weersomstandigheden geschikt zijn) tot 15 augustus, met de hand zonder groot materieel in verband met broedseizoen. Dit is de minst kwetsbare periode voor werkzaamheden in overwinteringsgebied voor amfibieën.
- Of uitrasteren vanaf 15 augustus tot 15 oktober: dit is de minst kwetsbare periode voor amfibieën buiten het broedseizoen.
- Paddenscherm is minimaal 50 cm hoog en 10 cm ingegraven. Daarnaast moet het scherm aan de buitenzijden geheel glad zijn.
- Voordat werkzaamheden plaatsvinden in de polder of in het deel van het plangebied dat is bestempeld als 'nieuw helofytenfilter' wordt de vegetatie kort gemaaid en daarmee ongeschikt gemaakt als landhabitat voor waterspitsmuis en amfibieën.

- Maaiwerkzaamheden vinden plaats in de maanden: september tot februari, buiten de kwetsbare periodes om, met gunstige weersomstandigheden (temperaturen boven het vriespunt). Maaien dient stapvoets en in één richting op te gebeuren zodat eventueel aanwezige dieren kunnen vluchten. Er wordt dusdanig gemaaid dat een vegetatie met een lengte van ongeveer 10 centimeter behouden blijft.
- De werkzaamheden kunnen hierdoor eveneens in de kwetsbare periode worden voortgezet, als de vegetatie binnen het deelgebied kort wordt gehouden is het niet aantrekkelijk meer als leefgebied voor de waterspitsmuis.
- Gedurende de gehele uitvoering van het werk wordt 0,5 meter van de bestaande rietvegetatie langs de oeverzones kort gehouden (max. hoogte 10 cm.). Hiermee wordt voorkomen dat eventuele individuen van de waterspitsmuis en beschermde amfibieën tijdens de werkzaamheden worden gedood of verwond. Maaien mag uitsluitend starten in de niet kwetsbare periodes (na 15 augustus en voor 1 maart) voor deze soorten.

Permanent voortplantingshabitat Heikikker

- Aanbrengen stuw aan de westzijde van het plangebied (zie figuur 1).

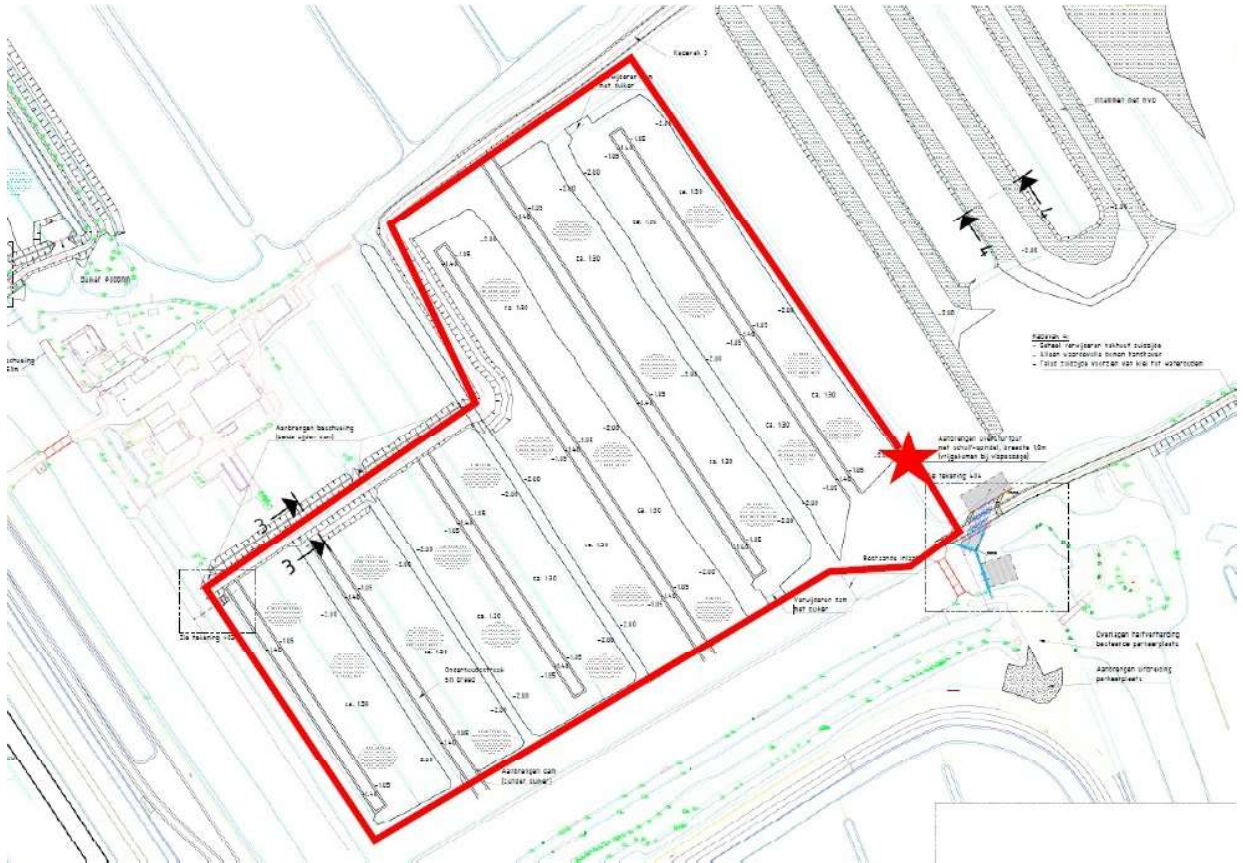

Figuur 1: Waterbergend en omleidend vermogen in polder Willeskop.

- De stuw moet de westelijke zijden van het plangebied vrij houden van extreem hoog water. Het aanbrengen van de stuw moet voor het broedseizoen voor (1 maart) gebeuren. Het aanbrengen kan eventueel ook na het broedseizoen gebeuren. De gewenningsperiode loopt in dat geval door tot na het voortplantingsseizoen van heikikkers het jaar daaropvolgend.
- Het aanleggen van de stuw is ontheffing vrij, mits de oeverzones intact blijven. Anders zijn maatregelen voor waterspitsmuis verplicht.

Maatregelen waterspitsmuis:

- Kort maaien in de winter op 10 cm boven maaiveld, en daarna kort houden.
- Maandelijks maaien met uitzondering van het broedseizoen, zodat het plangebied onaantrekkelijk blijft voor waterspitsmuis. Binnen de broedperiode (15 maart en 15 juli) mag niet gemaaid worden, tenzij aanwezigheid van broedvogels kan worden uitgesloten.

Figuur 2: Realisatie en waarborging van voortplantingshabitat en permanent leefgebied voor heikikker en waterspitsmuis. De rode ster markeert de verwachte locatie van de stuw waarmee het gehele rood omliggende gebied permanent leefgebied wordt (Achtergrond: technische tekeningen).

Maatregelen ten tijde van de werkzaamheden, behoud oorspronkelijk functioneel leefgebied tijdens werkzaamheden (waterspitsmuis + voortplantingswater heikikker)

- Tijdens de werkzaamheden blijft er te allen tijde voldoende functioneel leefgebied voor de waterspitsmuis en overwinteringsgebied voor amfibieën in de omgeving aanwezig. Er worden steeds in maximaal een kwart van het functioneel leefgebied van de waterspitsmuis tegelijk werkzaamheden verricht. Het merendeel van de dijk dient in de winterperiode volledig beschikbaar te blijven.
- Per overwinteringsperiode wordt maximaal een derde van de beschikbare oppervlakte aan overwinteringsgebied ongeschikt gemaakt en onbereikbaar gehouden gedurende een overwinteringsperiode.
- De werkzaamheden aan de noordkant van de zuidelijke kade wordt buiten het overwinteringsseizoen uitgevoerd, waardoor deze functioneel en beschikbaar blijven gedurende de gehele ontwikkelperiode.

- Tijdens de voorgenomen werkzaamheden wordt tijdens de uitvoering met machines, daar waar mogelijk, de bestaande infrastructuur gebruikt.
- De rietzones in de oevers blijven gedurende het gehele werk zoveel mogelijk behouden en worden nooit in zijn geheel bedekt met grond.
- De waterspitsmuis is in het westelijk deel van het gebied aangetoond, maar komt waarschijnlijk verspreid over het gehele plangebied in moerasvegetaties grenzend aan oppervlaktewater voor.
- Gedurende de uitvoering wordt binnen het deelgebied waar essentieel leefgebied van de waterspitsmuis aanwezig is, het werk van noord richting zuid uitgevoerd.

Realisatie van hoogwater vluchtplaatsen

- Binnen het plangebied worden diverse hoogwater vluchtplaatsen voor adulte en juveniele weidevogels aangelegd (zie bijlage 4, kaart 4) zodat de effecten van het in gebruik nemen van de polder een minimaal effect heeft en deze ook kunnen vluchten voor het opkomende water.

Realisatie voortplantingswater heikikker (permanent)

- Het aantal aangetroffen wateren waar permanent voor gemitigeerd dient te worden en het aantal permanente voorzieningen wat zal worden gerealiseerd is aangegeven in tabel 2. Dit habitat moet worden gerealiseerd in het losgekoppelde deel van de polder (zie figuur 2)

Soort	Aantal getroffen wateren	Mitigatiefactor	Benodigde mitigatie
Voorplantingswateren heikikker	2500 m ² voorplantingswater Verdeeld over 4 sloten	1	2500 m ² voorplantingswater Verdeeld over minimaal 4 sloten

Tabel 2: Het aantal aangetroffen verblijfplaatsen, de mitigatiefactor en de benodigde mitigatie per soort(groep)

De voortplantingshabitat van de heikikker, moet minimaal voldoen aan de volgende eisen:

- Aanleg van permanent habitat aan de westkant van het plangebied. Hierbij wordt minimaal het deel van de polder nu bestempeld als helofytenfilter wordt losgekoppeld van de waterberging.
- Sloten maximaal 2 meter breed.
- Doodlopende delen met relatief stilstaand water en/of verlandingsvegetatie dienen deels dichtgegroeid te zijn, zodat door de vegetatie een visfuk ontstaat en deze delen gedeeltelijk tot volledig visvrij zijn voor de heikikker.
- Natuurvriendelijke oevers.
- Goed ontwikkelde moerasvegetatie en submerse vegetatie.
- Relatief zuur water (pH 5-6,5). Dit dient gerealiseerd te worden door de aanleg van visfukken-vegetatie en afgesloten delen van sloten. De rijke vegetatie en daarmee samenhangende ophoping van organisch materiaal heeft een (lokaal) verzurend effect op deze "afgesloten" visfukken.

Deze maatregel wordt in samenspraak tussen de opdrachtgever en de betrokken ecoloog nader uitgewerkt, ook de exacte locatie en inrichting wordt in het EWP bepaald.

Maatregelen na afronding van de werkzaamheden

De functionaliteit van de permanente verblijfplaatsen dient over de lange termijn geborgd te worden. Wanneer de functionaliteit verminderd is, dient deze zo spoedig mogelijk hersteld te worden:

- Wanneer de toegankelijkheid of functionaliteit van de habitat verminderd is, moeten hinderende objecten en of ontwikkelingen worden verwijderd.
- Wanneer er verstoring plaatsvindt moeten deze bronnen ongedaan worden gemaakt.
- Herstel van verblijfplaatsen moet gebeuren op aanwijzing van een deskundig ecooloog.
- Monitoring van broedvogels binnen het plangebied.
- Om de duurzame instandhouding van de populaties, waarvoor ontheffing wordt aangevraagd, te waarborgen, is het opstellen en het naleven van een beheerplan noodzakelijk (zie ook bijlage 1, maatregel 14 en 22).

. In dit beheerplan dient ten minste de volgende zaken te worden opgenomen:

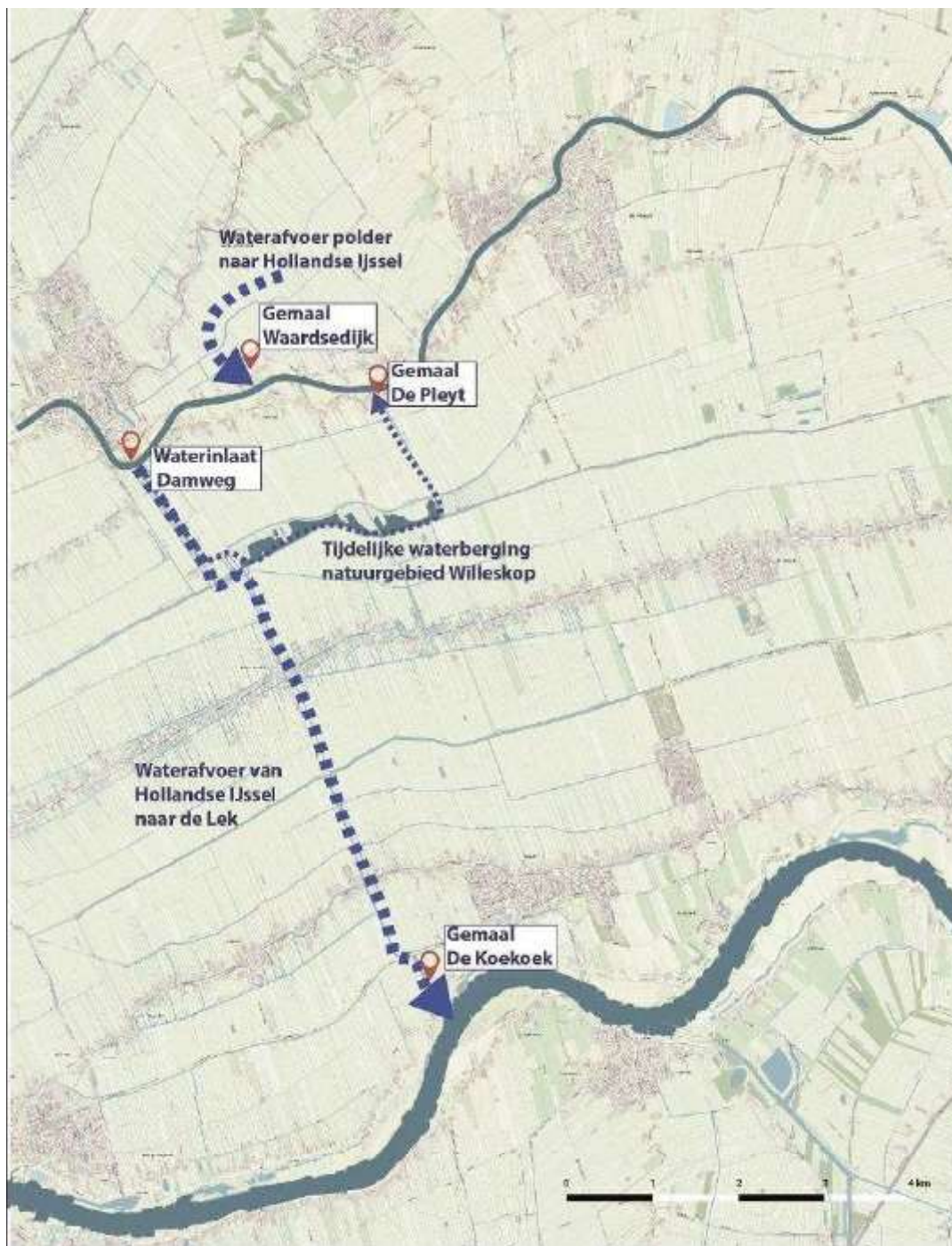
- Hoe het ingerichte gebied eruit moet zien en welke karakteristieken deze heeft.
- Het maaibeheer (frequentie en timing).
- Het maaibeheer oevers en schonen watergangen (frequentie en timing).
- Het baggerbeheer (frequentie en timing).
- Richtlijnen voor recreatie (aantallen recreanten en type recreatie: wat wordt toegestaan?).
- Richtlijnen van het watersysteem en de waterkwaliteit.
- Tijdelijke voorzieningen worden verwijderd onder begeleiding of op aanwijzing van de ecologisch deskundige.

Bijlage 3: Locatie plangebied en zijn deelgebieden

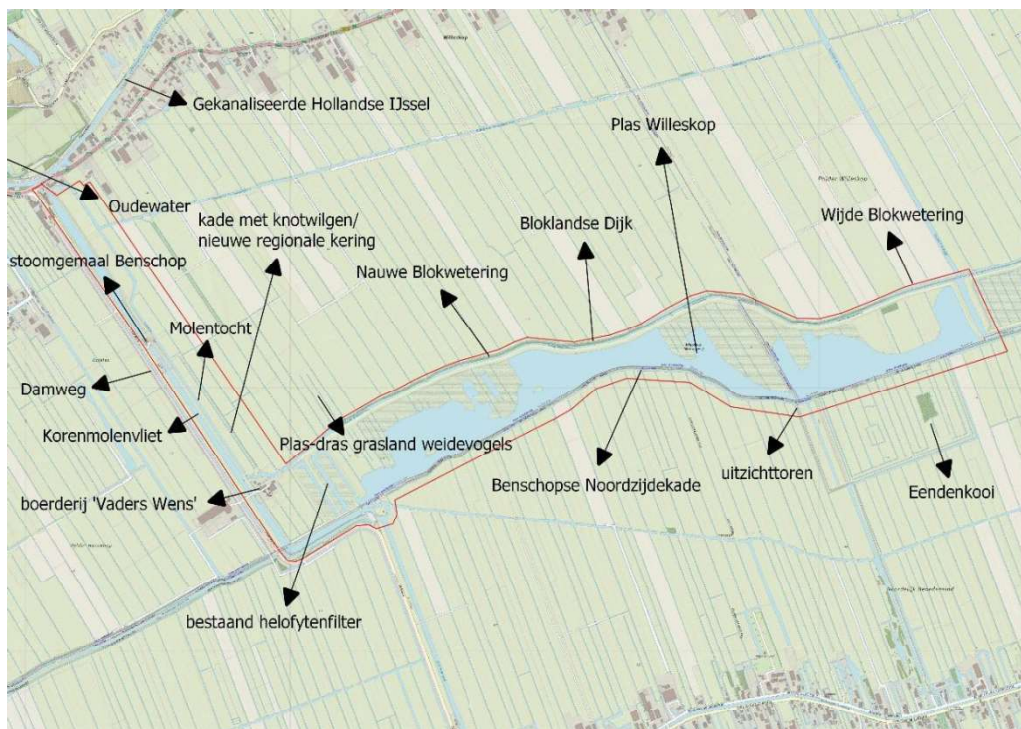
(Bron: Activiteitenplan Broedvogels, heikikker, poelkikker, rugstreeppad, waterspitsmuis, Ecoresult 2022)

Figuur 3 Locatie plangebied

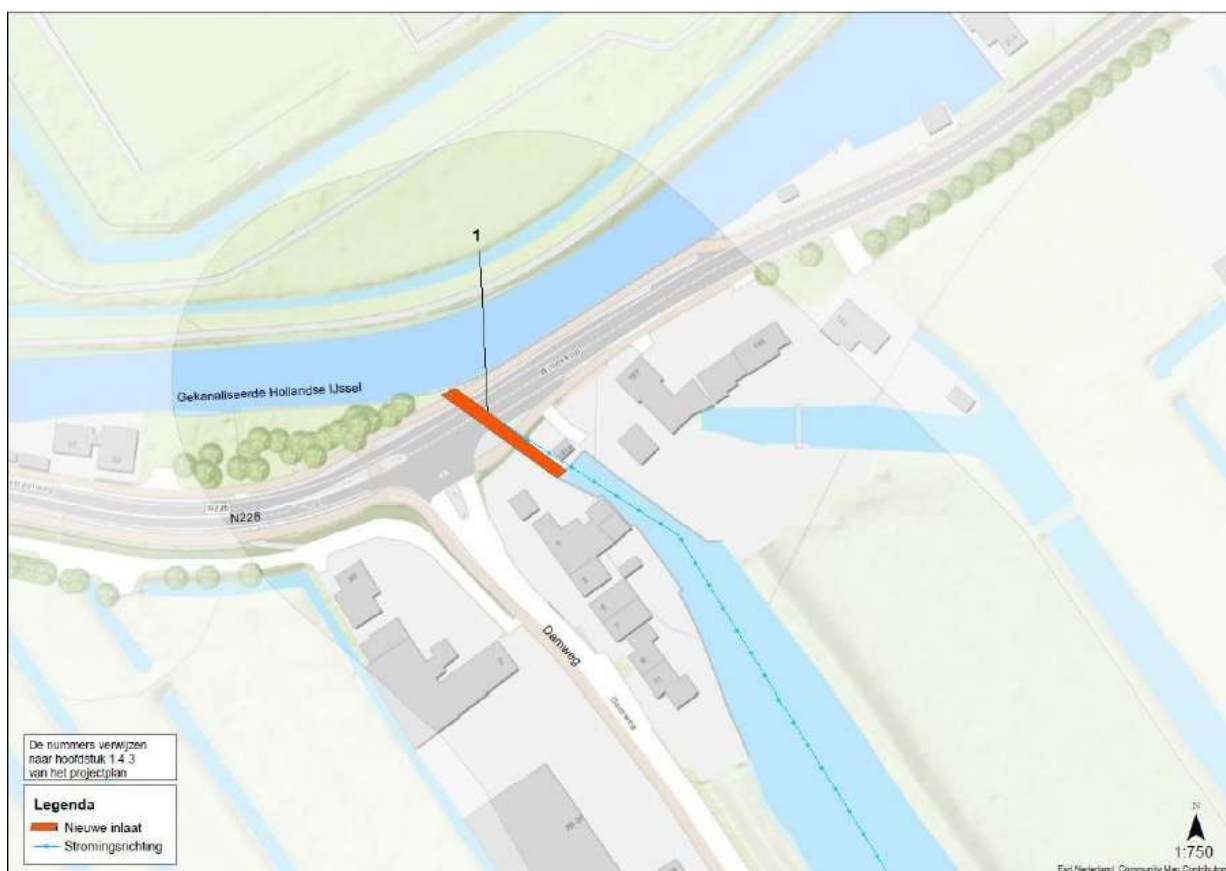
Figuur 4 Locatie tijdelijke waterberging Willeskop, gepland watermanagement Gekanaliseerde Hollandse IJssel-Lopikerwaard: tijdelijke waterberging in natuurgebied Willeskop en/of waterdoorvoer van GHJ naar gemaal De Koekoek (Lek).

Figuur 5 Deelgebieden en toponiemen in Willeskop (plangebied).

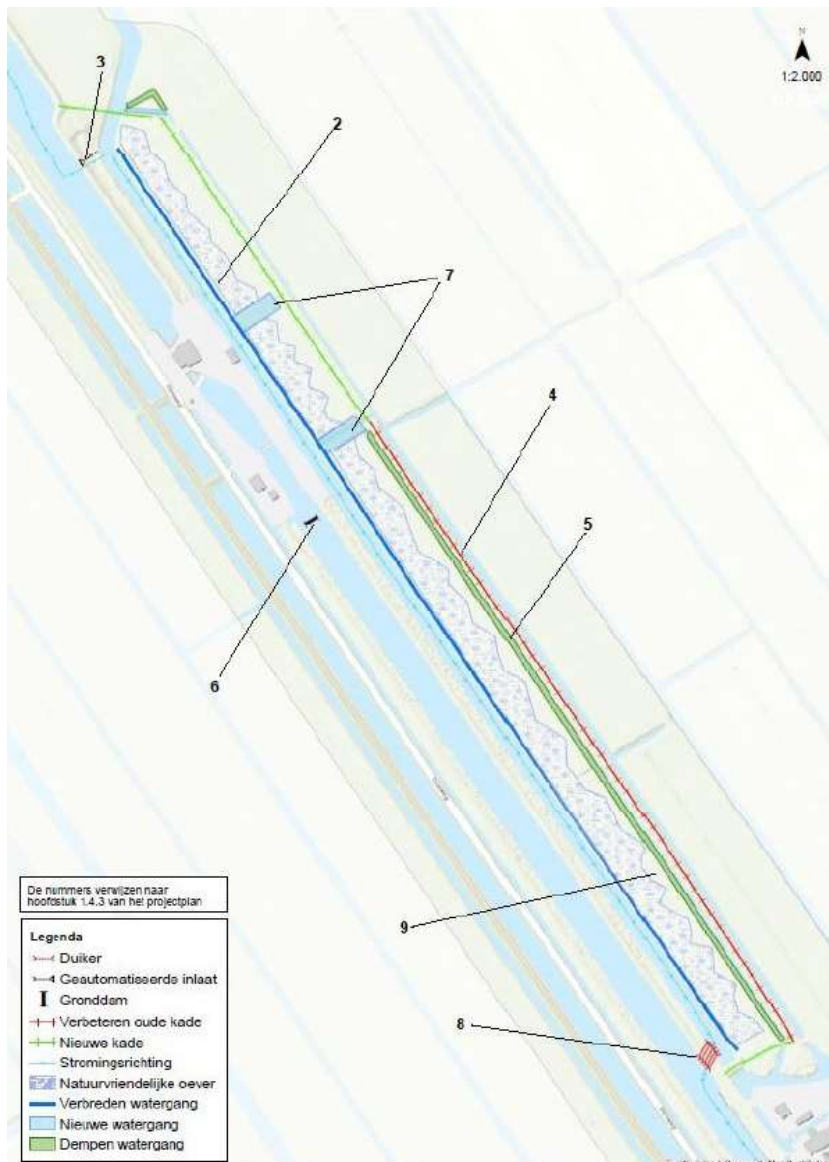
Bijlage 4: Kaarten van de uit te voeren werkzaamheden:

(Bron Activiteitenplan: Broedvogels, heikikker, poelkikker, rugstreeppad, waterspitsmuis, Ecoresult 2022)

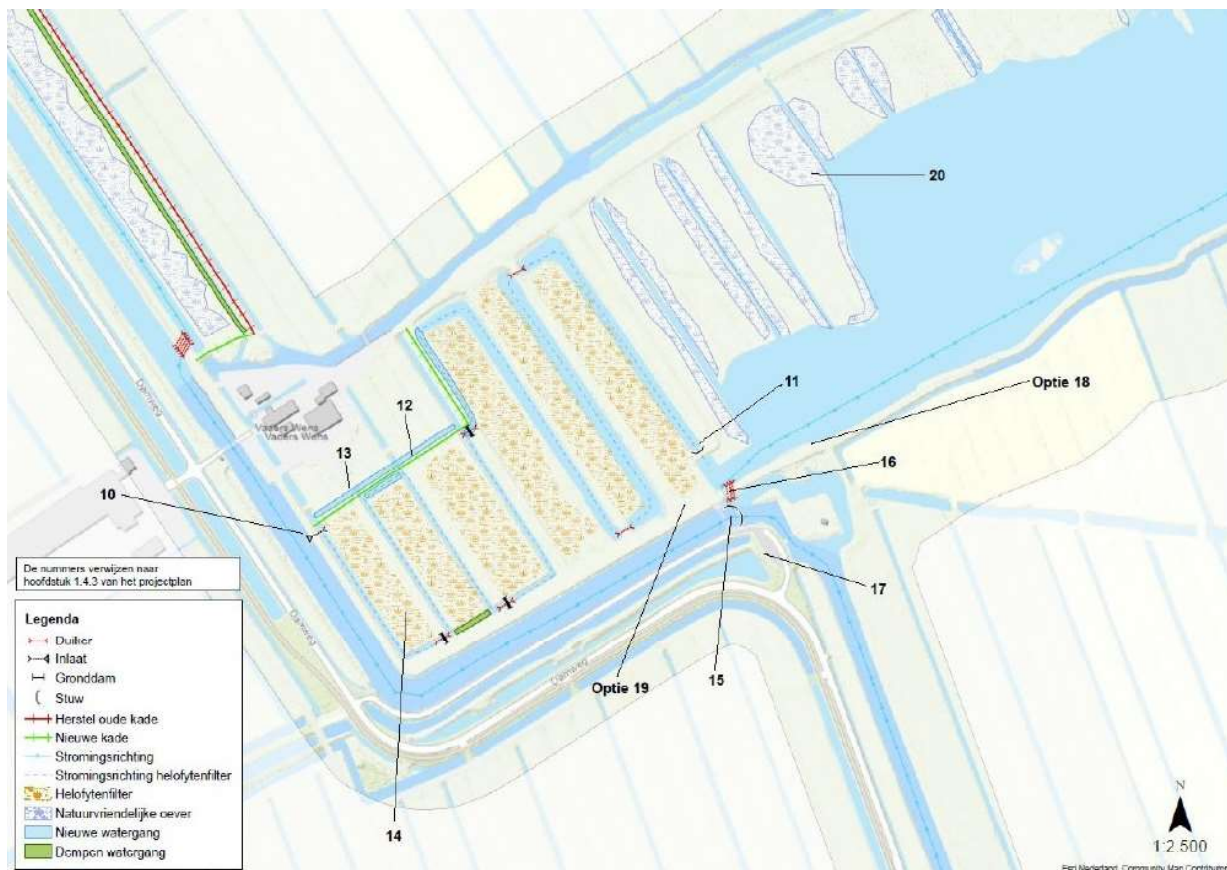
Kaart 1:

1. Huidige inlaatduiker onder de N228 vervangen voor een grotere geautomatiseerde inlaatduiker vanaf GHJ naar de voorboezem van voormalig gemaal Benschop.

Kaart 2:

2. Creëren van een bypass voor het water om het gemaal heen door het verbreden van een bestaande watergang. De watergang wordt ingericht met een brede oever (meerwaarde voor natuur).
3. Realiseren nieuwe geautomatiseerde inlaat van voorboezem voormalig gemaal Benschop naar de bypass.
4. Ophogen en versterken kade en nieuwe waterkering en aansluiten op bestaande waterkering door aanbrengen grondlichaam.
5. Dempen watergang naast de kering om de kade breed genoeg te maken als waterkering.
6. Aanbrengen gronddam nabij woningen Damweg 13 en 17 met naastgelegen uitstroomvoorziening. Met deze maatregel wordt ervoor gezorgd dat wateroverlast wordt voorkomen op de percelen van de genoemde woningen.
7. Het verbreden van een dwarswatergang en het graven van een nieuwe dwarswatergang in perceel naast Damweg 13 en 17.
8. Realiseren nieuwe doorvoer van de bypass naar de Korenmolenvliet.
9. Kappen van bomen. Op de kade die in de toekomstige situatie als waterkering gaat dienen, is het nodig om de bomen (knotwilgen) aan 1 zijde van de kade te kappen. Dit zijn waarschijnlijk 9 bomen. Het grootste deel (50-60 bomen) kan blijven staan, zodat het cultuurhistorische beeld niet wordt aangetast.

Kaart 3:

10. Realiseren nieuwe inlaat natuurgebied. Deze inlaat wordt gebruikt in de ‘normale’ situatie, dit is de situatie wanneer de waterberging niet wordt ingezet om water in het gebied te laten stromen.
11. Realiseren nieuwe stuw ter plaatse van overgang helofytenfilter naar de plas. Deze stuw wordt aangelegd om vismigratie naar het helofytenfilter te voorkomen, om zo een gunstig voortplantingsgebied voor de heikikker en poelkikker te creëren.
12. Aanbrengen peilscheidingen ten zuiden van Vaders Wens. Deze peilscheidingen worden aangebracht om wateroverlast te voorkomen bij de percelen rondom de woning van Vaders Wens.
13. Aanpassen van watergangen ten zuiden van Vaders Wens inclusief aanbrengen van nieuwe afvoer richting de polder.
14. Uitbreiding helofytenfilter (rietmoeras) o.a. door afgraven grond, waarbij de oevers natuurvriendelijker worden gemaakt inclusief het aanleggen van dammen met duikers ten behoeve van onderhoud.
15. Realiseren verdeelwerk. Dit is een kunstwerk bestaande uit meerdere stuwen dat, afhankelijk van de situatie, ervoor kan zorgen om het water richting het natuurgebied te sturen of het water door te voeren naar gemaal 't Hazepad.
16. Realiseren nieuwe inlaat onder de kade naar natuurgebied.
17. Verbeteren parkeerplek.
18. Aanleg waterspeelplaats (de locatie hiervan is nog onbekend op dit moment in het planproces).
19. Plaatsen picknickbankjes (de locatie hiervan is nog onbekend op dit moment in het planproces).
20. Graven nieuw water inclusief het aanleggen van natuurvriendelijke oevers en herstel bestaande natuurvriendelijke oevers (ook deels op Kaart 4), zie daarvoor de legenda van de kaart.

Kaart 4:

21. Vergroten huidige doorvoer die het westelijke deel van de plas verbindt met oostelijke deel van de plas.
22. Aanleggen van eilandjes boven het inundatiepeil (ook deels op Kaart 3) en ophogen van bestaande eilanden. Deze eilandjes blijven gedeeltelijk boven het waterpeil bij inzet van de waterberging.
23. Verwijderen huidige uitlaatwerk waterberging en plaatsen nieuwe uitlaatwerk waterberging (incl. vispassage) om water uit het waterbergingsgebied te laten.
24. Kade versterken rondom natuurgebied. Dit vindt plaats aan de zuidelijke kade van het projectgebied (de Noordzijdsekade). Het is nodig om over ongeveer 800 meter de kade hier te verstevigen aan de noordelijke zijde. Hierdoor is het nodig om het hakhout over 800 meter terug te snoeien.
25. Kappen en terug snoeien van bomen (ook deels op Kaart 3). Om te zorgen dat de peilscheiding stabiel blijft, worden momenteel 60 bomen aan de zuidelijke kant van de zuidelijke kade beoordeeld. Het gaat hier niet om hakhout maar om grotere bomen (die hoger zijn dan 5 meter). Na deze beoordeling wordt gekeken of de boom teruggesnoeid kan worden of gekapt moet worden.

Bijlage 5: Overzicht alle actueel en potentieel aanwezige broedvogels die potentieel nadeel kunnen ondervinden van retentie tijdens het broedseizoen

soort	grondbroeders	moerasvogels	struweelvogels	watervogels	2017	2021	2023	WRN:12-23	Svl
laalscholver	•	•			0	0	0	0	
bergeend				•	2	1	0		G
blauwborst		•			3	1	1		G
bontbekplevier	•				0	0	0	1	ZO
bosrietzanger		•			0	x	0	3	G
braamsluiper			•		0	0	0	1	MO
brandgans				•	5	x	0		G
bruine kiekendief		•			0	1	0		ZO
ceffi's zanger		•	•		0	0	0	2	G
dodaars				•	0	0	0	2	G
fuit				•	7	x	0		MO
gele kwikstaart	•				0	0	0	0	
grasmus			•		0	x	0	2	G
graspieper	•				0	0	0	0	
grauwe gans				•	175	x	42		G
grote canadese gans				•	10	x	1		G
grote karekiet		•			0	0	0	0	
grutto	•				0	0	0	0	
ijsvogel				•	0	0	0	0	
kemphaan	•				0	0	0	0	
kievit	•				4	2	0		MO
kleine karekiet		•			0	x	0	1	G
kleine plevier	•				4	0	0		G
kluut	•				0	1	0		MO
kneu			•		0	0	0	0	
knobbelzwaan				•	0	x	0	0	
koekoek		•	•		2	0	0		MO
kokmeeuw	•				0	0	0	3	MO
kolgans				•	1	0	0		G
krakeend				•	5	x	15		G
kuifeend				•	3	x	0		G
kwak		•			0	0	0	0	
lepelaar		•			0	1	0		G

soort	grondbroeders	moerasvogels	struweelvogels	watervogels	2017	2021	2023	WRN:12-23	Svl
meerkoet				•	14	x	16		G
nachtegaal	•				0	0	0	0	
nijlgans				•	8	x	6		NVT
oeverloper	•				0	0	0	0	
paapje	•				0	0	0	0	
parijs	•				0	0	0	0	
pijstaart				•	0	0	0	0	
porseleinhoen		•			0	1	0		ZO
purperreger		•			0	0	0	0	
rietgors		•			9	x	17		G
rietzanger		•			9	19	6		G
roerdomp		•			0	1	0		G
roodborstapuit	•				0	0	0	1	G
scholekster	•				4	x	0		ZO
slobeend				•	6	3	1		MO
smeent				•	0	0	0	0	
snor		•			0	0	0	0	
spotvogel			•		0	1	0		MO
sprinkhaanzanger	•				1	0	0		G
selkluut	•				0	0	0	0	
salieend				•	0	0	0	0	
tureluur	•				1	3	1		G
veldleeuwvork	•				0	0	0	0	
veidul	•				0	0	0	0	
visdief	•				12	5	0		ZO
waldruijter				•	4	x	6		MO
waterral		•			0	0	0	2	G
waarsnip	•				0	0	0	0	
wilde eend				•	59	x	44		MO
wintertaling				•	0	0	0	0	
woudtaap		•			0	0	0		
wulp	•				0	1	0		MO
zomertaling				•	1	1	1		ZO
zwarte stern				•	0	0	0	1	ZO

legenda

2023	lopend onderzoek; aantal ronden i.v.m. opstellen deze tabel beperkt (3)
WRN: 12-23	waarnemingen uit de NDFF en www.waarneming.nl
Svl	Staat van Instandhouding (G: Gunstig MO: Matig Ongunstig ZO: Zeer Ongunstig NVT: niet van toepassing (exoot))
	soort komt in de onderzoeksperiode niet voor
x	soort niet in 2021 onderzocht (uitsluitend broedvogels met jaarrond beschermde nesten cat. 1 t/m 4 + Rode lijstsoorten_

**Bijlage 6: Locaties leefgebieden en verblijfplaatsen
Bosvogels 4 territoria**

Legenda:

- Havik
- Buizerd
- Ransuil
- Groene Specht
- Tergebied

Periode:
2021

Telgebied:
511252785 Plangebied Willeskop

Sovon

Vogels van pionierbegroeiingen 21 territoria

Legenda:

- Beigeend
- Kluut
- Kleine Plevier
- Kievit
- Wulp
- Visdief
- Veldleeuwenik
- Gele Kwikstaart
- Tergebied
- Waarneming buiten plot (n=1)

Periode:
2021

Tergebied:
511252785 Plangebied Willekop

Rietvogels 55 territoria

Legenda:

- Roerdomp
- Lapelaar
- Bruine Kietendief
- Porseleinhoen
- Blauwbors
- Snor
- Rietzanger
- ⬜ Tergebied
- ◆ Waarneming buiten plot (n=4)

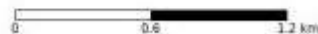
Periode:

2021

Tergebied:

511252785 Flangebied Willeskop

Sovon

1:1

Struweelvogels 22 territoria

Legenda:

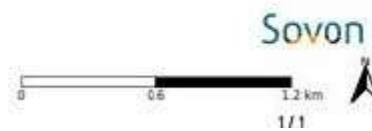
- Blaauwborst
- Spotvogel
- Kneu
- Tergebied
- ◆ Waarneming buiten plot (n=6)

Periode:

2021

Tergebied:

511252785 Plangebied Willeskop

Watervogels 16 territoria

Legenda:

- Bergeend
- Wintertaling
- Zomertaling
- Slobeend
- Visdief
- Tergebied

Periode:

2021

Tergebied:

511252785 Plangebied Willeskop

Sovon

Weidevogels 58 territoria

Legenda:

- Wintertaling
- Zomertaling
- Slobeend
- Kievit
- Grutto
- Wulp
- Turduur
- Vissief
- Veldleeuwerik
- Gele Kwikstaart
- Tergebied

◆ Waarneming buiten plot (n=2)

Periode:

2021

Tergebied:

511252785 Plangebied Willeskop

Sovon

Locatie leefgebied en aangetroffen verblijfplaatsen van de heikikker, poelkikker en rugstreeppad

Locatie leefgebied en aangetroffen verblijfplaats van de waterspitsmuis

